

PROVEDBENI PROGRAM DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

ZA RAZDOBLJE OD 2025. DO 2029. GODINE

**Nositelj izrade:
Dubrovačko-neretvanska županija
Listopad, 2025**

SADRŽAJ

PREDGOVOR	3
I. UVOD	5
II. OPIS KRATKOROČNIH RAZVOJNIH IZAZOVA I POTENCIJALA U SAMOUPRAVNOM PODRUČJU J(P)RS.....	9
III. DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA	17
Prioritet 1. Jačanje otpornosti gospodarstva i povećanje ulaganja u održivo i digitalno gospodarstvo	17
Prioritet 2. Poboljšanje kvalitete života te unaprjeđenje ljudskog kapitala.....	17
Prioritet 3. Očuvanje okoliša, poboljšanje povezivosti i održivo korištenje baštine	18
Prioritet 4. Unaprjeđenje upravljanja razvojem.....	19
IV. POPIS MJERA S OPISOM, KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I POKAZATELJIMA REZULTATA	21
V. OKVIR ZA PRAĆENJE PROVEDBE	32
VI. FINACIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA, AKTIVNOSTI I PROJEKATA	34
Prilog 1. TABLIČNI PRIKAZ PROVEDBENOG PROGRAMA JP(R)S	

PREDGOVOR

**Poštovani stanovnici
Dubrovačko-neretvanske županije,**

Naša se županija nalazi na važnoj prekretnici. S jedne strane, baštinimo iznimno vrijedne prirodne, kulturne i ljudske resurse, dok se s druge suočavamo s izazovima održivog razvoja, negativnim demografskim trendovima i potrebom za ravnomjernim razvojem svih dijelova županije – kako na kopnu, od doline Neretve do Konavala, tako i na otocima, od Pelješca i Korčule do Mljeta, Lastova i Elafita.

U skladu sa Zakonom o strateškom planiranju i upravljanju razvojem Republike Hrvatske, izrađuje se **Provedbeni program Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje 2025. – 2029.** Riječ je o kratkoročnom strateškom dokumentu koji definira prioritete, posebne ciljeve i mjere koje izvršna vlast planira provesti tijekom svojeg mandata, s ciljem ostvarivanja vizije razvoja i poboljšanja kvalitete života na cijelom području županije.

Program se temelji na Planu razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. i uvažava stvarne potrebe naših građana i lokalnih zajednica. Usmjeren je na poticanje održivog gospodarskog rasta, jačanje prometne i digitalne povezanosti, poljoprivrede, unapređenje obrazovanja, zdravstva i sustava socijalne skrbi, zaštitu okoliša te uravnotežen razvoj urbanih, ruralnih i otočnih područja.

U naredne četiri godine usredotočit ćemo se na učinkovitije upravljanje javnim resursima, jačanje partnerstva s lokalnim zajednicama i županijskim ustanovama te osiguravanje dodatnih izvora financiranja iz nacionalnih i europskih fondova. Naš je cilj županija u kojoj svi stanovnici, bez obzira na mjesto stanovanja, imaju jednake prilike za obrazovanje, rad i dostojanstven život.

Ovaj program nije samo zakonska obveza – on je i obećanje. Obećanje da ćemo djelovati odgovorno, transparentno i s punom usmjerenošću na stvarne potrebe naših ljudi.

Blaž Pezo

Župan

Dubrovačko - neretvanske županije

The background of the page is a light gray color. It is decorated with several thick, expressive blue brushstrokes. One large stroke curves from the top left towards the center. Another stroke is on the left side, curving upwards. A third stroke is on the right side, curving downwards. There are also some smaller, more delicate strokes near the bottom center.

I. UVOD

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 123/17, 151/22), tijela jedinica područne (regionalne) samouprave izrađuju i donose provedbene programe.

Provedbeni program Dubrovačko-neretvanske županije (2025.–2029.) temelji se na Planu razvoja Dubrovačko-neretvanske županije do 2027. i predstavlja ključni strateški kratkoročni akt koji povezuje županijski proračun s konkretnim razvojnim mjerama i aktivnostima. Usmjeren je na provedbu javnih politika iz područja zdravstva, obrazovanja, poduzetništva, prostornog uređenja, zaštite okoliša, poljoprivrede i drugih zakonom definiranih nadležnosti.

Ovim Provedbenim programom nastavlja se kontinuitet strateškog planiranja započet prethodnim Provedbenim programom Dubrovačko-neretvanske županije za razdoblje do 2025. godine. Iskustva i rezultati provedbe prethodnog programa doprinijeli su kvalitetnijem usmjeravanju aktivnosti u novom razdoblju, s naglaskom na realizaciju strateških projekata definiranih Planom razvoja do 2027. godine.

Cilj programa je unaprjeđenje kvalitete života, poticanje održivog gospodarskog razvoja, očuvanje okoliša i kulturne baštine te jačanje kapaciteta upravljanja razvojem. Temelji se na 4 strateška prioriteta, 13 posebnih ciljeva i 39 mjera, za koje su definirani pokazatelji i procjene ulaganja do 2029. godine. Na taj način Program postaje istovremeno alat za planiranje financiranja, ali i za praćenje uspješnosti provedbe planiranih aktivnosti u mandatu župana.

1.1. DJELOKRUG RADA

U skladu sa Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (narodne novine, broj: 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20) Dubrovačko-neretvanska županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na: obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja Grada Dubrovnika, ostale poslove sukladno posebnim zakonima te od 2020. godine i povjerene poslove državne uprave.

1.2. VIZIJA RAZVOJA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

„Pametna, održiva i povezana županija visoke kvalitete života, ravnomjerno razvijenih gradskih, ruralnih i otočnih područja, utemeljena na bogatoj prirodnoj i kulturnoj baštini, inovacijama i uključenosti.“

Ova vizija oslikava transformaciju županije iz tradicionalno administrativnog i uslužnog sustava prema suvremenoj, strateški usmjerenoj i proaktivnoj zajednici, koja učinkovito koristi svoje resurse, povezuje ljude, otoke i krajeve, te osigurava dostupnost osnovnih usluga svim stanovnicima.

1.3. MISIJA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

„Kroz učinkovito, odgovorno i transparentno upravljanje, u partnerstvu s lokalnim zajednicama, ustanovama, civilnim društvom i gospodarstvom, stvarati preduvjete za održiv razvoj, društvenu solidarnost i kvalitetan život svih stanovnika županije.“

Misijom se definira uloga županijske uprave kao poveznice između lokalnih sredina i nacionalne razine, čime se osigurava usklađeno i integrirano djelovanje svih dionika u cilju ostvarivanja strateških razvojnih ciljeva.

1.4. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA I POVEZANE INSTITUCIJE

Za obavljanje poslova iz djelokruga Županije ustrojeni su upravni odjeli kao posebne ustrojstvene jedinice. Putem upravnih tijela oblikuje se i provodi razvojna politika Dubrovačko-neretvanske županije, u skladu s ovlastima utvrđenim zakonskim propisima o jedinicama područne (regionalne) samouprave. Uz spomenuto, Dubrovačko-neretvanska županija ima ustrojenju Jedinicu unutarnje revizije, koja je dio sustava unutarnje financijske kontrole u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, ustrojstvenu i funkcionalno neovisnu o upravnim tijelima Županije u planiranju rada, provedbi unutarnje revizije i izvješćivanju.

Popis Upravnih odjela DNŽ te povezanih ustanova/organizacija i trgovačkih društava:

1. Upravni odjel za poduzetništvo, turizam i more:

- Javna ustanova regionalna agencija DUNEA
- Centar za poduzetništvo d.o.o.
- Lučka uprava DNŽ
- Županijska lučka uprava Dubrovnik
- Županijska lučka uprava Korčula
- Županijska lučka uprava Vela Luka

2. Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj

- AGRUM Neretva d.o.o.

3. Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport

- OŠ Ante Curać-Pinjac, 20275 Žrnovo
- OŠ Blato, 20271 Blato
- OŠ Braća Glumac, 20290 Lastovo
- OŠ Cavtat, 20210 Cavtat

- OŠ Don Mihovila Pavlinovića, 20350 Metković
- OŠ Fra Ante Gnječa Staševića, 20345 Staševića
- OŠ Gruda, 20215 Gruda
- OŠ Ivo Dugandžić Mišić, 20344 Komin
- OŠ Janjina, 20246 Janjina
- OŠ Kula Norinska, 20341 Kula Norinska
- OŠ Kuna, 20243 Kuna
- OŠ Mljet, 20225 Babino Polje
- OŠ Opuzen, 20355 Opuzen
- OŠ Orebić, 20250 Orebić
- Osnovna glazbena škola Metković, 20350 Metković
- OŠ Otrići-Dubrave, 20277 Otrić-Seoci
- OŠ Petra Kanavelića, 20260 Korčula
- OŠ Primorje, 20230 Ston, Smokovljani
- OŠ Slano, 20232 Slano
- OŠ Smokvica, 20272 Smokvica
- OŠ Stjepana Radića, 20350 Metković
- OŠ Ston, 20230 Ston
- OŠ Trpanj, 20240 Trpanj
- OŠ Vela Luka, 20270 Vela Luka
- OŠ Vladimir Nazor, 20340 Ploče
- OŠ Župa Dubrovačka, 20207 Mlini
- SŠ Ivo Padovan, 20271 Blato
- Ekonomska i trgovačka škola, 20000 Dubrovnik
- SŠ Fra Andrije Kačića Miošića, 20340 Ploče
- Gimnazija Dubrovnik, 20000 Dubrovnik
- Gimnazija Metković, 20350 Metković
- Medicinska škola, 20000 Dubrovnik
- SŠ Metković, 20350 Metković
- Obrtnička i tehnička škola Dubrovnik, 20000 Dubrovnik
- SŠ Petra Šegedina, 20260 Korčula
- Pomorsko-tehnička škola, 20000 Dubrovnik
- Srednja poljoprivredna i tehnička škola, 20355 Opuzen
- Turistička i ugostiteljska škola Dubrovnik, 20000 Dubrovnik
- Umjetnička škola Luke Sorkočevića, 20000 Dubrovnik
- SŠ Vela Luka, 20270 Vela Luka
- Muški učenički dom Dubrovnik, 20000 Dubrovnik
- Učenički dom Dubrovnik, 20000 Dubrovnik
- Biskupijska klasična gimnazija Ruđera Boškovića, 20000 Dubrovnik
- Učenički dom Paola di Rosa, 20000 Dubrovnik

4. Upravni odjel za zdravstvo, obitelj i branitelje

- Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Kalos
- Dom zdravlja Dubrovnik
- Dom zdravlja Korčula
- Dom zdravlja Metković
- Dom zdravlja Ploče
- Dom zdravlja „Dr. Ante Franulović“ Vela Luka
- Zavod za javno zdravstvo DNŽ
- Zavod za hitnu medicinu DNŽ
- Dom za starije osobe Dubrovnik
- Dom za starije osobe „Domus Christi“
- Dom za starije osobe Korčula
- Dom za starije osobe Vela Luka
- Zdravstvena ustanova Ljekarna Dubrovnik
- Ugovorna zdravstvena ustanova Ljekarna Korčula
- Zdravstvena ustanova Ljekarna Blato

5. Upravni odjel za zaštitu okoliša i komunalne poslove:

- Javna ustanove za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode DNŽ
- Agencija za gospodarenje otpadom d.o.o.
- Županijska uprava za ceste DNŽ
- Mareco d.o.o. (Bosna i Hercegovina)
- Dubrovnik ceste d.d.
- Neretvanski sliv d.o.o.
- Zračna luka Dubrovnik d.o.o.
-

6. Upravni odjel za prostorno uređenje i gradnju

- Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje DNŽ

7. Upravni odjel za opću upravu i imovinsko-pravne poslove

8. Upravni odjel za poslove župana i Županijske skupštine

9. Upravni odjel za financije

Ovaj uvod definira ključne okvire i strukturalne mehanizme Provedbenog programa, koji kroz integraciju vizije, misije, djelokruga i učinkovite organizacije, postavlja temelje za strateški i transparentan razvoj Dubrovačko-neretvanske županije u razdoblju 2025. - 2029. U sljedećim poglavljima detaljno se razrađuju prioriteti, ciljevi, mjere, pokazatelji i financijski raspored za učinkovitu provedbu mandata.

ORGANIZACIJSKA STRUKTURA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

**STANOVNICI
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE**

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

ŽUPAN

Upravni odjel za zdravstvo,
obitelj i branitelje

Upravni odjel za poljoprivredu i
ruralni razvoj

Upravni odjel za poduzetništvo,
turizam i more

Upravni odjel za opću upravu i
imovinsko-pravne poslove

Upravni odjel za financije

Upravni odjel za poslove župana
i županijske skupštine

Upravni odjel za zaštitu okoliša i
komunalne poslove

Upravni odjel za obrazovanje,
kulturu i sport

Upravni odjel za prostorno
uređenje i gradnju

II. OPIS KRATKOROČNIH RAZVOJNIH IZAZOVA I POTENCIJALA U SAMOUPRAVNOM PODRUČJU J(P)RS

Razvojni izazovi i potencijali Dubrovačko-neretvanske županije u razdoblju 2025. – 2029. zahtijevaju strateški, koordinirani i inovativan pristup usmjeren na revitalizaciju stanovništva, povećanje kvalitete života, održivu gospodarsku diversifikaciju i teritorijalnu povezanost. Paralelno, iskorištavanje postojećih potencijala – od turizma, preko energetike i poljoprivrede, do digitalne transformacije – omogućit će izgradnju pametne, održive i otporne županije. Ovi prioriteti činit će temelj provedbe županijskih razvojnih programa, sektorskih planova i integriranih teritorijalnih intervencija, uz maksimalno korištenje sredstava iz nacionalnih i EU izvora financiranja.

U mandatnom razdoblju izvršnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave, razvojne aktivnosti će se usmjeriti prema rješavanju ključnih izazova koji proizlaze iz lokalnih specifičnosti, gospodarskih i demografskih kretanja, kao i promjena u širem društvenom i zakonodavnom okviru.

Među najvažnijim kratkoročnim razvojnim izazovima ističu se:

- Demografski pad i iseljavanje radno sposobnog stanovništva, uz starenje populacije i neravnomjernu naseljenost, osobito u ruralnim i otočnim područjima, dodatno otežava i priljev inozemne radne snage koja se slabo integrira u lokalnu zajednicu.
- Ovisnost o sezonskom turizmu i nedovoljna diversifikacija lokalnog gospodarstva, što povećava osjetljivost na ekonomske i ostale negativne utjecaje iz vanjskog okruženja
- Slaba prometna i digitalna povezanost unutar županije, kao i prema većim urbanim središtima, ograničava dostupnost ključnih usluga tržišta rada i smanjuje kvalitetu života stanovništva.
- Ograničeni administrativni i fiskalni kapaciteti JLP(R) S, osobito manjih jedinica, za učinkovito planiranje, provedbu i praćenje razvojnih projekata, uključujući korištenje sredstava iz fondova Europske unije. Izostanak jasno definiranih mehanizama odgovornosti između regionalne i lokalne samouprave dodatno usporava napredak.
- Očuvanje okoliša i prilagodba klimatskim promjenama, uključujući potrebu za modernizacijom sustava gospodarenja otpadom, energetske učinkovitosti i zaštita prirodne i kulturne baštine.

S druge strane, utvrđeni razvojni potencijali na koje se treba osloniti uključuju:

- Prostorne i prirodne resurse pogodne za razvoj održivog turizma, poljoprivrede, ribarstva, obnovljivih izvora energije i zelene infrastrukture.
- Kulturnu i povijesnu baštinu te lokalni identitet kao temelj za brendiranje, kulturne manifestacije i jačanje zajednice.
- Ljudski kapital i obrazovni potencijal, uz dostupne mjere cjeloživotnog učenja i prekvalifikacija, osobito u kontekstu digitalne transformacije i novih tržišta rada.
- Uspostavljene razvojne institucije i partnerstva (razvojne agencije, lokalne akcijske grupe, poduzetnički centri) koje mogu pridonijeti kvalitetnijem upravljanju razvojem i povlačenju vanjskih sredstava.

Odgovor na navedene izazove zahtijeva usklađenu provedbu razvojnih mjera, uz jačanje međuinstitucionalne suradnje i uključivanje lokalne zajednice u procese planiranja i odlučivanja. Prioritet treba dati ulaganjima koja istovremeno potiču gospodarski rast, socijalnu uključenost i okolišnu održivost, u skladu s načelima teritorijalne kohezije i održivog razvoja.

2.1. Demografija, socijalna uključenost i usluge socijalne skrbi, zdravstvo i civilno društvo

S obzirom na to da dio JLS-ova bilježi izrazito loše demografske trendove, a što se poglavito odnosi na neretvansko područje, otoke i poluotok Pelješac, te općinu Dubrovačko primorje, potrebno je uvesti snažnije demografske mjere kojima će se potaknuti ostanak, povratak te privlačenje novih mladih obitelji u demografski ugrožena područja u županiji. Dodatno, s obzirom na rastući priljev inozemne radne snage, koja se često slabo integrira u lokalnu zajednicu, potrebno je razviti ciljanje integracijske politike i unaprijediti podršku sektoru rada kako bi se dugoročno očuvala društvena kohezija i ublažili pritisci na lokalne resurse. Kako bi se osigurala djelotvorna provedba mjera, nužno je vrednovati postignute rezultate te redefinirati aktualne demografske mjere.

Ključne potrebe u segmentu socijalne uključenosti i usluga socijalne skrbi odnose se na nužno osnaživanje financijskih kapaciteta potrebnih za organizaciju socijalnih usluga te na poticanje izgradnje dodatnih prostornih kapaciteta kako bi se osigurala ravnomjerna dostupnost usluga smještaja starijih na cijelom području DNŽ. Poglavito je posebnim mjerama nužno stvoriti uvjete za privlačenje medicinskih sestara/tehničara i njegovatelja. Među daljnje značajne potrebe su one vezane za razvoj usluga i skrbi iz područja mentalnog zdravlja. Među ostalim, one podrazumijevaju: i) osiguravanje dnevnog boravka, samostalnog stanovanja, psihosocijalne podrške u zajednici, udomiteljstva, žurnog smještaja specifičnih kategorija korisnika i sl.; ii) širenje dostupnosti i kvalitete usluga za pružanje smještaja za psihički oboljele osobe; iii) jačanje kapaciteta skrbi za starije osobe s Alzheimerovom i sličnim bolestima; te iv) osnaživanje broja specijaliziranih timova za mentalno zdravlje za sve populacijske skupine, posebice mladeži i djece.

U kontekstu rješavanja problema dugotrajno nezaposlenih i socijalno isključenih osoba, posebno je važno nastaviti s poticanjem suradnje Hrvatskog zavoda za socijalni rad i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, kao i jačati ulogu područnih ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, relevantnih ustanova i drugih dionika u pripremi i provedbi socijalnih programa te pružanju socijalnih usluga. U tom kontekstu nameće se i potreba za snažnijom suradnjom u pripremi i provedbi projekata financiranih iz fondova Europske unije, uz paralelno osnaživanje kapaciteta i senzibiliziranje JLP(R)S za razvoj partnerstava s organizacijama civilnog društva te unaprjeđenje kvalitete života u zajednici. Pritom, zagovaranje i promicanje pristupa utemeljenih na socijalnim inovacijama sve više dobiva na značaju.

Među daljnje istaknute potrebe u ovom segmentu moguće je izdvojiti sljedeće:

- jačanje programa prevencije obiteljskog i vršnjačkog nasilja;
- jačanje Područne službe Obiteljskog centra u Dubrovačko-neretvanskoj županiji s ciljem unaprjeđenja provedbe aktivnosti i programa usmjerenih na preventivne i razvojne mjere za djecu, mlade i obitelji;
- osnaživanje dostupnosti podrške obitelji kroz veću dostupnost stručnjaka i usluga rane pomoći;
- uspostavljanje skloništa za beskućnike;
- osnaživanje programa pomoći skloništa za žrtve nasilja u obitelji, s ciljem unaprjeđenja dostupnosti i kvalitete podrške korisnicima te
- razvoj novih programa koji se odnose na jačanje životnih vještina kod djece.

Kada je riječ o zdravstvenom sustavu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, potrebno je istaknuti da su nužne promjene u velikoj mjeri uvjetovane specifičnim zemljopisnim položajem županije. Među primarnim potrebama posebno se izdvaja definiranje cjelokupne prometne infrastrukture za prijevoz i zbrinjavanje bolesnika te osiguravanje adekvatne dostupnosti određenih zdravstvenih kadrova, kao i razvoj i sustavno uvođenje mobilnih ambulanti kao dopunskog oblika pružanja zdravstvene zaštite u udaljenim i slabije dostupnim područjima županije.

Ova se potreba nadovezuje na niz drugih čimbenika od ključnog značaja, među kojima se ističu:

- organizacija i financijsko osiguranje provedivosti koncepta „zlatnog sata“, uključujući nastavak rada hitne helikopterske službe te omogućavanje korištenja brzo brodskih linija za pružanje hitne medicinske pomoći.
- specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu učiniti dostupnom u svim dijelovima Županije

Spomenute potrebe zahtijevaju provedbu niza međusobno nadopunjujućih mjera od strateškog značaja, pri čemu se kao prioritet izdvaja povećanje broja zdravstvenih radnika. U tom je kontekstu nužno dodatno ojačati i sustavno provoditi postojeće poticajne mjere usmjerene na obrazovanje i zadržavanje zdravstvenog osoblja, s ciljem osiguravanja dugoročne kadrovske stabilnosti. Navedene mjere uključuju rješavanje stambenog pitanja, poticanje povratka specijalizanata te subvencioniranje određenih specijalizacija. Uz navedeno, predviđa se nastavak obnove i rekonstrukcije zdravstvenih objekata, povećanje kapaciteta te modernizacija medicinske opreme.

DNŽ ima potrebu za daljnjim provođenjem preventivnih zdravstvenih programa u ZZJZ-u, uz analizu funkcioniranja zdravstvenog sustava i kvalitete usluga koje pružaju zdravstvene institucije u županiji.

Moguće je izdvojiti i niz potreba u segmentu organizacija civilnog društva. U tom pogledu, među primarne potrebe nameće se praćenje rezultata financiranih projekata kao i uključivanje lokalnih tijela prilikom kontrole načina trošenja dodijeljenog javnog novca sa županijske/državne razine.

Ne manje važno pitanje je i jačanje edukacije organizacija civilnog društva za pripremu i provedbu razvojnih projekata, poglavito onih financiranih EU sredstvima, poticanje njihovog sudjelovanja u projektima socijalnog poduzetništva, ali i osiguravanje županijskih/lokalnih namjenskih sredstava u svrhu pokrivanja dijela njihovog učešća u EU projektima. Među daljnje potrebe, kada je riječ o jačanju civilnog sektora, valja istaknuti sljedeće:

- osnaživanje međusobne koordinacije i suradnje organizacija civilnog društva;
- jačanje kvalitete njihovog programa rada i poticanje njihovog sudjelovanja u procesu donošenja odluka značajnih za razvoj lokalne zajednice; te
- pružanje podrške vezano za osiguravanje adekvatnog prostora za rad organizacija civilnog društva. Konačno, nužnim se pokazalo i osnaživanje zakladništva, filantropije te značaja volonterstva na razini županije (naglašavati prednosti volonterstva za osobni i profesionalni razvoj kroz obrazovanje).

2.2. Odgoj, obrazovanje, znanost, kultura i sport

U području odgoja i obrazovanja, ključna je potreba nastavka ulaganja u infrastrukturu (izgradnja, prenamjena ili rekonstrukcija, višenamjenske dvorane, energetska obnova) i kvalitetno nastavno osoblje kako bi se u svim školama uspostavila jednosmjenska nastava. Nastavne planove i programe srednjoškolskih i visokoškolskih ustanova i dalje će se usklađivati sa smjernicama EU kako bi bili kompatibilni s tržištem rada. U tom smislu, dosadašnja neusklađenost može se rješavati u programima cjeloživotnog obrazovanja kroz izravnu suradnju tih institucija s gospodarstvom, a visokoškolske ustanove potrebno je uključiti u izradu programa.

S obzirom na upitan opstanak manjih škola u ruralnim sredinama i manje razvijenim područjima DNŽ, potrebno je ispitati isplativost njihovog održavanja naspram mogućeg financiranja transfera djece u veće centre odnosno traženja trećeg rješenja. U predškolskom odgoju vidljiva je potreba za asistentima za djecu s teškoćama u razvoju. U području visokog obrazovanja potrebno je razraditi i provoditi mjere za privlačenje i zadržavanje nastavnog i znanstvenog kadra te poticati snažnije uključivanje znanstvenika u kompetitivne nacionalne i EU projekte u području istraživanja i primjene ključnih novijih razvojnih tema i koncepata u svrhu osnaživanja razvoja DNŽ (*bio ekonomija, plava ekonomija, kreativna ekonomija, pametno gospodarstvo/pametni gradovi, pruživi/oporavljivi/otporni gradovi; zeleno gospodarstvo/turizam/ gradovi; srebrno gospodarstvo; integrirani teritorijalni razvoj i dr.*).

Kako bi se prepoznati potencijali DNŽ u području kulturne baštine i razvoja kulturnog turizma mogli ostvariti, jedna od primarnih potreba je pripremiti kulturna dobra za turističku valorizaciju. Preduvjeti za to su:

- izrada konzervatorske dokumentacije i planova upravljanja te uspostava njihove provedbe,
- jačanje kapaciteta za pripremu i provedbu EU i drugih razvojnih projekata radi njihovog financiranja,
- jačanje financijskih i ljudskih resursa za očuvanje, prezentaciju i suvremenu interpretaciju kulturne baštine,
- primjena pristupa održivog korištenja kulturne baštine,
- digitalizacija baštine.

Istovremeno, potrebno je osnažiti umjetničko stvaralaštvo, dinamizirati kulturnu produkciju, ojačati (međunarodnu) kulturnu razmjenu i širu kulturnu suradnju, što će osnažiti sam kulturni sektor kako razvoj DNŽ ne bi postao statičan temeljeći se isključivo na baštini i postojećim baštinskim, tradicionalnim odnosno turističkim resursima.

Unaprjeđenje razvoja kulture, odnosno razvoj Dubrovačko-neretvanske županije utemeljen na kulturi, moguće je ostvariti jačanjem međunarodne kulturne suradnje te sustavnom promocijom DNŽ kao poželjnog i dostupnog mjesta stvaranja za umjetnike, kulturne i kreativne radnike tijekom cijele godine. Takav pristup pridonio bi obogaćivanju kulturne ponude, jačanju izvansezonske potrošnje te povećanju dinamike društvenog života lokalnog stanovništva, čime bi se ujedno osigurao kontinuitet kulturnog života na razini

cijele Županije, koji je trenutno nedostatan. U svrhu jasnog i mjerljivog praćenja doprinosa kulture razvoju DNŽ, kao i planiranja njezina budućeg strateškog razvoja, nužno je na razini Županije uvesti obvezno i sustavno prikupljanje kulturne statistike, uključujući podatke o kulturnoj participaciji, potrošnji te djelovanju ustanova, organizacija i privatnih subjekata u području kulture.

Razvoj sporta zahtijeva kontinuirano unaprjeđivanje i izgradnju kvalitetne sportske infrastrukture na području Dubrovačko-neretvanske županije, što predstavlja nužan preduvjet za masovniji dolazak sportskih ekipa na pripreme te unaprjeđenje ukupne turističke ponude. Istodobno je potrebno sustavno djelovati na ravnomjernu prostornu rasprostranjenost sportskih aktivnosti na području cijele Županije, kao i na povećanje ukupnog broja aktivnih sportaša. U cilju unaprjeđenja kvalitete življenja stanovništva, nužno je poticati razvoj sportskih i rekreacijskih aktivnosti za građane svih dobni skupina, uključujući osobe s invaliditetom, čime se ujedno doprinosi jačanju socijalne uključenosti i ravnopravnosti ranjivih skupina.

U svim obuhvaćenim sektorima – odgoju, obrazovanju, znanosti, kulturi i sportu – prepoznaje se potreba za sustavnim poticanjem i podrškom uspješnim pojedincima, udrugama i organizacijama. U području kulture i sporta osobito je važno provesti analizu postojećih izazova te, na temelju dobivenih nalaza, izraditi smjernice usmjerene na jačanje otpornosti i prilagodljivosti sustava. Istodobno, znanstveni potencijali Dubrovačko-neretvanske županije mogu značajno pridonijeti analizi učinaka navedenih sektora na ukupni razvoj Županije, kao i oblikovanju preporuka i mjera za ublažavanje identificiranih razvojnih izazova.

2.3. Gospodarstvo

Jedna od najvažnijih potreba jest povećati diverzifikaciju strukture županijskog gospodarstva na način da se kroz jačanje ostalih djelatnosti smanji ovisnost o turizmu. Realno je teško očekivati neke značajne promjene u kratkom i srednjem roku, s obzirom na to da rastuća profitabilnost sektora turizma i sjajni preduvjeti koje županija ima za njegov razvoj i dalje privlače nova ulaganja kao i brojne zaposlenike za rad u turizmu. Ipak, bez obzira na zahtjevnost problema, važno je da svi relevantni javni akteri u puno većoj mjeri podrže razvoj ostalih djelatnosti poput IT-a (koje se mogu razvijati čak i u relativno nepovoljnom okruženju s nedostatkom tradicije, slabih postojećih kapaciteta i drugih deficita) nego što je to sada slučaj. U tom pogledu potrebno je da se:

- na razini županije i svih lokalnih jedinica ukupno izdvaja više sredstava za razvoj poduzetništva
- sadržajno poboljšaju županijski i lokalni programi za poticanje poduzetništva u smislu bolje razrade mjera, posebno u smjeru poticanja bolje tehnološke opremljenosti poduzetnika, kao i jačanja sustavne digitalizacije gospodarstva kroz potpore poduzetnicima za primjenu novih tehnologija, digitalnih alata i e-trgovine, posebno za mikro i mala poduzeća u udaljenim područjima;
- više sredstava dodjeljuje za razvoj prerađivačke industrije, IT sektora te kreativnih industrija, a posebno za izvozno orijentirane poduzetnike;
- povećaju ulaganja u obrazovne programe koji školuju kadrove za potrebe prerađivačke industrije i IT sektora;
- kontinuirano jačaju poduzetničke potporne institucije kroz osposobljavanje zaposlenih i druge aktivnosti,

uz osnivanje regionalnog inovacijskog centra koje okuplja poduzetnike, znanstvene institucije i potporne organizacije radi razvoja novih proizvoda i usluga, posebno u područjima IT-a, marikulture, zelene energije i održivog turizma.

Kao i u mnogim županijama RH, DNŽ treba snažnije povezivanje poduzetnika i znanstveno-istraživačkih institucija. Podrška lokalnih potpornih institucija, poput Centra za poduzetništvo d.o.o., ključna je za učinkovito povezivanje i jačanje kapaciteta za privlačenje ulaganja te promicanje poslovnih prilika, uključujući ulaganja u proizvodnju. Iako je zbog strukture gospodarstva i udaljenosti teško očekivati brze rezultate u privlačenju proizvodnih ulaganja, potrebno je dodatno ojačati potporne institucije kako bi učinkovitije provodile te aktivnosti. Također, važno je vrednovati i prilagoditi postojeće mjere za privlačenje ulaganja. Unatoč napretku u razvoju mreže inkubatora, još uvijek postoje dijelovi županije koji nemaju adekvatnu podršku. U tom smjeru potrebno je razvijati specijalizirane poduzetničke zone s boljom prometnom i logističkom infrastrukturom, uz ciljana ulaganja u Neretvi i na poluotoku Pelješcu, čime bi se ravnomjernije rasporedio gospodarski razvoj unutar županije.

Na tržištu rada i dalje je najvažniji izazov značajan nedostatak radne snage, što je dovelo do intenzivnog priljeva inozemnih radnika. Taj priljev, često uz ograničenu integraciju u lokalnu zajednicu, donosi dodatne izazove kojima se gospodarstvo nastoji prilagoditi. Posebno je izražena potreba za dodatnim kadrovima u deficitarnih zanimanjima, poput liječnika i medicinskih sestara. Za takva i druga deficitarna zanimanja nužno je razviti učinkovitije programe za stimulaciju dolaska radne snage iz drugih područja i snažnije stipendiranje mladih. Također, unutar županije postoje znatne razlike

u zapošljivosti, pri čemu područje doline Neretve bilježi znatno veću nezaposlenost u odnosu na ostale dijelove županije. To zahtijeva ciljne i snažnije intervencije usmjerene na povećanje zapošljivosti u tom području. Nadalje, postoji potreba za boljim usklađivanjem obrazovnih programa u srednjem i visokom obrazovanju s potrebama tržišta rada, kako bi se dugoročno osigurala kvalitetna i dostupna radna snaga. Uz to, osim poticanja zapošljavanja u deficitarnim zanimanjima, potrebno je razvijati sustave cjeloživotnog učenja i prekvalifikacija, kako bi radna snaga mogla brzo odgovoriti na promjene u gospodarstvu (npr. prelazak radnika iz turizma u IT, logistiku ili proizvodnju).

U području turizma, ključne potrebe uključuju:

- jačanje koncepta „zelenog“ turizma;
- podizanje kvalitete (standarda) smještajnih objekata u turistički slabije razvijenim dijelovima županije;
- snažnije potpore iz javnih izvora za razvoj turistički slabije razvijenih područja u DNŽ;
- poticanje ulaganja u otvaranje novih kampova;
- poticanje razvoja zdravstvenog turizma;
- dodatno povećanje kapaciteta i kvalitete usluge u nautičkom turizmu;
- snažniju promidžbu održivog razvoja turizma;
- podizanje kvalitete i privlačnosti obrazovanja u području turizma;
- nastavak poticanja razvoja posebnih oblika turizma (seoski, gastro/eno, kulturni i dr.);
- nastavak podržavanja aktivnosti koje produljuju dostupnost turističkih usluga tijekom cijele godine (zimski letovi, kulturni sadržaji i ostalo.);
- participativno planiranje razvoja destinacije uz veće sudjelovanje javnosti u procesu planiranja i donošenja odluka (javne rasprave, javne prezentacije, javna savjetovanja, osnivanje partnerskih vijeća i sl.);
- povezivanje turizma s kompatibilnim djelatnostima poljoprivredom, ribarstvom, marikulturom i kreativnim industrijama radi stvaranja autentične i održive ponude;
- marketinške aktivnosti i razvoj regionalnog brenda radi unapređenja vidljivosti lokalnih proizvoda i njihovog integriranja u turističku ponudu. DNŽ bi također trebala snažnije poticati zelenu tranziciju kroz ulaganja u obnovljive izvore energije (sunce, more, biomasa), energetske učinkovite tehnologije i kružno gospodarstvo.

Važno je i jačanje prekogranične suradnje s Italijom, Crnom Gorom i Bosnom i Hercegovinom u području gospodarstva, poljoprivrede i inovacija, koristeći programe EU-a kao poticaj za otvaranje novih tržišta i zajedničkih projekata.

U području poljoprivrede potrebno je donijeti strateški okvir za razvoj poljoprivredne proizvodnje na području županije kao osnovicu za buduće djelovanje lokalnih i županijskih aktera te za zagovaranje aktivnosti na nacionalnoj razini. Ostale potrebe su već dulje vremena

prisutne, ali su i dalje aktualne zbog njihovog vrlo sporog rješavanja. One uključuju:

- poticanje snažnije orijentacije poljoprivrednih proizvođača i prerađivača prema ekološkoj proizvodnji;
- poticanje udruživanja poljoprivrednika radi zajedničkog plasmana proizvoda i promocije;
- povećanje ulaganja u logističku infrastrukturu te preradbene kapacitete za poljoprivredne proizvode te marikulturu;
- povećanje ulaganja u obrazovne programe te istraživanje i razvoj u područje poljoprivrede i marikulture;
- povećanje ulaganja u promociju poljoprivrednih proizvoda i marikulture;
- nastavak i proširenje ulaganja u projekte navodnjavanja;
- dodatna ulaganja u lovstvo, u uzgoj ribe i školjkarstvo te diverzifikaciju proizvodne strukture;
- vrednovanje učinaka potpora u poljoprivredi i akvakulturi u DNŽ te sukladno nalazima revizija potpora u nadležnosti DNŽ i lokalnih jedinica predlaganje promjena u nacionalnim shemama potpora.

Industrijska tranzicija Jadranske Hrvatske predstavlja važnu priliku za Dubrovačko-neretvansku županiju da ubrza razvoj modernih tehnologija, zelenih rješenja i novih poslovnih modela. Provedba ovih mjera može pomoći županiji da dodatno proširi gospodarske aktivnosti, smanji ovisnost o sezonalnosti i poveća konkurentnost lokalnih poduzeća. Jačanjem inovacija, poduzetničkih potpornih institucija i suradnje između istraživačkog i poslovnog sektora stvara se prostor za tehnološki napredak i otvaranje kvalitetnijih radnih mjesta.

2.4. Okoliš, infrastruktura, promet i prostorni razvoj

Ključna razvojna potreba u području zaštite okoliša je uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koji će omogućiti prelazak na principe kružne ekonomije. Najvažniji projekt u tom području je izgradnja Centra za gospodarenje otpadom Dubrovačko-neretvanske županije „Lučino razdolje“ s pripadajućim pretovarnim stanicama. Osim toga, neophodno je osigurati veći stupanj zaštite tla, vode i vegetacije od onečišćenja, provesti sanaciju i zatvaranje službenih odlagališta te sanirati divlja odlagališta otpada. Povećanje odvojenog sakupljanja komunalnog otpada u jedinicama lokalne samouprave, kao i izgradnja sortirnica i reciklažnih dvorišta, dodatno su razvojni prioriteti. Važnu ulogu ima i suradnja sa znanstvenim sektorom i ekološkim organizacijama u razvoju inovativnih tehnoloških rješenja za prikupljanje morskog otpada, kao i daljnja izgradnja sustava zaštite od poplava. Također, ključno je jačanje svijesti stanovništva o potrebi prelaska na kružno i nisko ugljično gospodarstvo.

U cilju prilagodbe klimatskim promjenama, ističe se potreba za ublažavanjem ranjivosti prirodnih sustava i društva na negativne utjecaje klimatskih promjena. To se ostvaruje provedbom koncepta zelene infrastrukture, jačanjem otpornosti ranjivih ekosustava, staništa i vrsta (npr. revitalizacijom i zaštitom staništa), kao i daljnjim ulaganjem u projekte navodnjavanja i odvodnje. Implementacija rješenja temeljenih na prirodi ili tehničkih rješenja koja doprinose prilagodbi klimatskim promjenama (poput zelenih koridora, ozelenjivanja prometnica i propusnih površina) ojačat će otpornost i sposobnost oporavka od negativnih utjecaja klimatskih promjena.

Razvojne potrebe u području vodne infrastrukture uključuju proširenje vodoopskrbne mreže na nepokrivena područja, smanjenje gubitaka vode u sustavu vodoopskrbe, nadogradnju postojećih i izgradnju novih sustava odvodnje, unaprjeđenje sustava monitoringa te uvođenje strožih kontrola ispusta otpadnih voda iz sustava javnih odvodnji. Također, cilj je postići viši stupanj pročišćavanja na uređajima za tretman otpadnih voda.

U energetsom sektoru prioriteti su unaprjeđenje elektroprijenosne i distribucijske mreže, prelazak na naponski nivo od 20 kV te povezivanje županije 220 i 400 kV dalekovodom na energetski sustav Republike Hrvatske. Važna je i izgradnja mreže za opskrbu prirodnim plinom, uključujući povezivanje na plinovodni sustav RH (izgradnja magistralnog plinovoda Ploče – Dubrovnik – Prevlaka – Dobroč), kao i poticanje jedinica lokalne samouprave na aktivnije sudjelovanje u pripremi i provedbi projekata ulaganja u obnovljive izvore energije.

U području prometne infrastrukture ključni prioriteti uključuju dovršetak autoceste od čvora Metković do Dubrovnika (Osojnik) te izgradnju brze ceste Dubrovnik – Čilipi – Debeli Brijeg pritom vodeći računa o zaštiti krajobraza Rijeke dubrovačke i izvora pitke vode, kao i državne ceste Brijesta – obilaznica Orebića – luka Perna, čime bi se, zajedno s Pelješkim mostom, konačno riješio problem cestovne povezanosti županije. S obzirom na stanje županijskih i lokalnih cesta, nužno je povećati ulaganja u njihovo održavanje radi poboljšanja protočnosti i sigurnosti cestovnog prometa. Također, treba unaprijediti infrastrukturu za održiva prijevozna sredstva i poticati njihovu uporabu kao ekološki prihvatljivih oblika mobilnosti. Modernizacija i veća energetska učinkovitost javnog prijevoza, kao i bolje povezivanje različitih vidova javnog prijevoza (pomorski, autobusni), također su nužni.

Znatne razvojne potrebe postoje i u području digitalne infrastrukture, osobito u dostupnosti optičke mreže izvan glavnih urbanih centara.

Posebnu važnost ima promišljanje procesa urbanizacije s ciljem zaustavljanja daljnje degradacije staništa i krajobraza, osobito zbog intenzivne i bespravne gradnje za turističke namjene. U urbanim sredinama potrebno je dodatno ulagati u razvoj zelene infrastrukture (parkovi, drvoredi i sl.). Također, ključno je riješiti pitanja granica pomorskog dobra radi kvalitetnijeg upravljanja ovim područjima.

2.5. Institucionalni razvoj

U svrhu realizacije razvojnog potencijala Dubrovačko-neretvanske županije nužno je inicirati i dalje podržavati aktivnosti koje jačaju kapacitete za upravljanje razvojem. U tom smislu ključne potrebe uključuju: i) daljnje jačanje koordinacije i protoka informacija između relevantnih tijela na lokalnoj i županijskoj razini; ii) kontinuirano educiranje zaposlenika u svim županijskim i lokalnim tijelima za pripremu i provedbu razvojnih projekata; iii) praćenje i vrednovanje provedbe ključnih programa s naglaskom na dugoročne učinke, te procjenu djelotvornosti i učinkovitosti rada javnih tijela, uključujući i jačanje njihovih kapaciteta za vrednovanje. U svim tim procesima važnu ulogu ima Regionalna agencija DUNEA, koja pruža stručnu podršku, koordinira projektne aktivnosti, savjetuje lokalne jedinice i doprinosi jačanju cjelokupnog sustava regionalnog razvoja.

Među ostalim važnim potrebama ističe se ubrzavanje i proširenje digitalizacije javnih usluga na sva lokalna i županijska tijela te, u svrhu objedinjavanja podataka, uspostava učinkovitije digitalne komunikacije i brže dostupnosti prostornih podataka. Posebno je važno nastaviti razvijati GIS sustav, kao jedan od ključnih alata za kvalitetno planiranje i upravljanje prostorom.

Iskustvo proteklog razdoblja pokazuje da je potrebno dodatno poticati korištenje EU fondova u svim lokalnim jedinicama kako bi se povećala razina kapitalnih ulaganja iz lokalnih proračuna. Važno je poticati projekte koji obuhvaćaju više jedinica lokalne samouprave, kao i međuzupanijske projekte, jer takvi modeli jačaju razmjenu znanja i kvalitetu koordinacije na lokalnoj i regionalnoj razini. I u ovom segmentu DUNEA ima značajnu ulogu kao podrška u pripremi projektne dokumentacije, praćenju natječaja i savjetovanju jedinica lokalne samouprave.

Konačno, djelotvorno upravljanje zahtijeva osiguravanje: i) komplementarnosti i sinergije u provedbi mjera, uključujući održivi integrirani teritorijalni razvoj; ii) transparentnosti rada županijskih tijela; te iii) uključivanja građana u procese odlučivanja uz pomoć suvremenih digitalnih alata.

2.6. Izazovi programskog razdoblja 2021.–2027. i priprema za novo financijsko razdoblje 2028.–2034.

Korištenje sredstava iz fondova Europske unije u razdoblju 2021.–2027. donijelo je brojne razvojne prilike, ali i izazove za jedinice područne (regionalne) samouprave. Uz redovite fondove iz kohezijske politike, dodatne mogućnosti otvorile su se kroz instrumente poput Mehanizma za oporavak i otpornost odnosno Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO). Dubrovačko-neretvanska županija u tom je kontekstu poduzela niz koraka u jačanju strateškog i operativnog okvira za planiranje i provedbu EU projekata pri čemu važnu ulogu ima i Regionalna agencija DUNEA, koja temeljem Zakona o regionalnom razvoju te Zakona o strateškom planiranju i upravljanju razvojem pruža stručnu podršku u planiranju,

usklađivanju i provedbi razvojnih i strateških dokumenata i aktivnosti. Međutim, izazovi su i dalje prisutni, od nedostatne projektne spremnosti i administrativnih kapaciteta, do složenosti procedura i potrebe za boljim usklađivanjem s nacionalnim i europskim prioritetima.

Važno je napomenuti da se u dosadašnjem Višegodišnjem financijskom okviru (VFO) najprije potpisivao Sporazum o partnerstvu između države članice i Europske komisije, a tek nakon toga izrađivali su se Operativni programi. Ti programi morali su strogo pratiti prioritete koje je Europska komisija zacrtala u okviru kohezijske politike i poljoprivrednog fonda, što je značilo vrlo jasno razgraničena područja ulaganja. Europska komisija je u srpnju 2025. predstavila prijedlog novog VFO-a s naglaskom na moderniji, fleksibilniji i učinkovitiji proračun. Ključne novine uključuju povećanu fleksibilnost radi bržeg odgovora na nepredviđene okolnosti, uvođenje nacionalnih i regionalnih partnero-planova koji daju veću slobodu državam i regijama da same planiraju ulaganja, te snažniji fokus na konkurentnost kroz novi Europski fond za konkurentnost usmjeren na čistu, digitalnu i obrambenu tehnologiju, istraživanje i inovacije. Očekuje se i nastavak snažnog ulaganja u obrazovanje, vještine, kulturu i društvene vrijednosti, jačanje otpornosti i pripravnosti kroz alate za krizno upravljanje, fleksibilnije instrumente financiranja, kao i strategijska ulaganja u obranu, sigurnost, mobilnost te jačanje lokalne i regionalne konkurentnosti.

Obzirom na približavanje novog financijskog razdoblja Europske unije 2028.–2034., učinkovito planiranje i pravovremena priprema bit će ključni za uspješno povlačenje sredstava te ostvarenje održivog, uravnoteženog i pametnog razvoja Dubrovačko-neretvanske županije. U tom će se kontekstu ažurirati i razviti strateški i sektorski dokumenti temeljeni na realnim potrebama i razvojnim potencijalima, ojačati koordinacija s dionicima na svim razinama radi usklađenog planiranja i provedbe ulaganja, unaprijediti

pripremljenost projekata i povećati stupanj spremnosti projektne dokumentacije, sustavno ulagati u jačanje kapaciteta zaposlenika za upravljanje projektima, te aktivno uključivati građane, poduzetnike i civilni sektor u proces planiranja. Ulaganja će se usmjeravati u područja s najvećim razvojnim izazovima, uključujući ruralna, otočna i demografski ugrožena područja.

2.7. Kapaciteti za planiranje i provedbu javnih politika i projekata

Dubrovačko-neretvanska županija posjeduje značajno iskustvo u području strateškog planiranja te kontinuirano izrađuje strateške dokumente i provodi analize u različitim upravnim sektorima. Sustavni pristup planiranju javnih politika temelji se na dugogodišnjoj praksi i stečenom znanju, uz stalno usavršavanje djelatnika u županijskim upravnim tijelima, javnim ustanovama i regionalnoj agenciji unutar nadležnosti Županije. Posebno značajan segment odnosi se na pripremu i provedbu projekata financiranih iz fondova Europske unije, u kojoj zajednički sudjeluju županijska tijela, javne ustanove i Regionalna agencija DUNEA kroz sve faze planiranja, pripreme i provedbe. Intenzivna suradnja tih tijela rezultirala je uspješnom realizacijom brojnih EU projekata koji izravno doprinose razvoju Županije. U programskom razdoblju 2021.–2027. do danas je dovršeno ili je aktivno provedeno projekata ukupne vrijednosti od približno 920 milijuna EUR. Navedeni projekti bili su u izravnoj nadležnosti Dubrovačko-neretvanske županije i povezanih organizacija ili su realizirani uz suradnju županijskih tijela, javnih ustanova i regionalne agencije. Ukupno je u pripremi i provedbi EU projekata na području Županije sudjelovalo više od 600 stručnjaka i djelatnika, čime je dodatno ojačan kapacitet lokalnih i regionalnih dionika za novo financijsko i strateško razdoblje koje započinje 2028. godine.

III. DOPRINOS PROVEDBI CILJEVA I PRIORITETA IZ POVEZANIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA

Prioritet 1. Jačanje otpornosti gospodarstva i povećanje ulaganja u održivo i digitalno gospodarstvo

Cilj

Glavni cilj je ojačati otpornost i konkurentnost gospodarstva DNŽ kroz ulaganja u održivo, inovativno i digitalno gospodarstvo, uz snažniji razvoj proizvodnje i prerade te kratkih lanaca opskrbe, koje se temelji na diverzifikaciji djelatnosti, smanjenju ovisnosti o turizmu i jačanju sektora s visokom dodanom vrijednošću. Otpornost gospodarstva jedno je od ključnih prioriteta kojim se planira bolje pripremiti gospodarstvo na izazove u budućim razdobljima uz bolje iskorištavanje mogućnosti koje pruža zelena i digitalna tranzicija. Poseban naglasak stavlja se na multidisciplinarni pristup u kojem gospodarstvo, akademska zajednica, znanstvene institucije i civilno društvo zajednički oblikuju razvojne smjernice, s ciljem prijenosa znanja i primjene inovacija u praksi. Pritom je važno potaknuti veću razinu primjene novih tehnologija, koje su glavni pokretači rasta i razvoja najrazvijenijih subjekata u gospodarstvu.

Opravdanje

Dugoročno jačanje otpornosti gospodarstva DNŽ moguće je ostvariti kroz unaprjeđenje poslovnog okruženja i lakši pristup financiranju, ulaganja u digitalizaciju i inovacije u svim sektorima, poticanje proizvodnje i prerade poljoprivredno-prehrambenih proizvoda radi stvaranja veće dodane vrijednosti te osnaživanje kratkih lanaca opskrbe (izravna povezanost lokalnih proizvođača s turizmom, ugostiteljstvom i sustavom školstva). Pametno upravljanje turizmom s naglaskom na održivost, produljenje sezone i razvoj posebnih oblika turizma (zdravstveni, eno-gastro, kulturni, seoski, nautički) ključno je za razvoj. Ovi procesi zahtijevaju bolju suradnju javnog, privatnog i znanstveno-obrazovnog sektora te aktivno korištenje dostupnih EU fondova i nacionalnih izvora.

Provedba

Prioritet će se realizirati kroz provedbu sljedećih posebnih ciljeva:

- 1.1. Unaprjeđenje poslovnog okruženja
- 1.2. Poticanje održivosti, digitalizacije i inovacija u gospodarstvu
- 1.3. Poboljšanje konkurentnosti u turizmu, poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu

Najvažniji provedbeni mehanizmi uključuju pripremu projekata koji će se prijavljivati na natječaje raspisane na domaćem i inozemnim razinama te provedbu aktivnosti koje će se financirati putem županijskog i lokalnih proračuna. Projekti koji će se provoditi prvenstveno će biti usmjereni na poticanje poduzetništva i unaprjeđenje poslovnog okruženja, povećanje proizvodnje te poboljšanje konkurentnosti u najznačajnijim gospodarskim granama kroz digitalizaciju i uvođenje inovacija.

Prioritet 2. Poboljšanje kvalitete života te unaprjeđenje ljudskog kapitala

Cilj

Glavni cilj je poboljšanje kvalitete života i unaprjeđenje ljudskog kapitala kroz provedbu postojećih i razvoja novih programa u područjima obrazovanja, kulture, zdravstva, socijale, sporta i rekreacije. Jedna od najistaknutijih potreba je povezivanje sektora obrazovanja s tržištem rada kako bi se osigurala zapošljivost radne snage, društvena uključenost stanovnika i povećanje produktivnosti gospodarstva.

Važna stavka ovog prioriteta je i nastavak provođenja postojećih i uvođenje novih mjera u području demografije.

Opravdanje

Potreban je nastavak ulaganja u poboljšanje kvalitete života i unaprjeđenje ljudskog kapitala u županiji. To se posebno odnosi na ulaganja u demografske mjere kako bi se potaknuo demografski razvoj županije. Važno je za napomenuti kako je demografska slika županije, iako bolja od hrvatskog prosjeka, i dalje zabrinjavajuća. Demografski problemi su posebno izraženi u manjim ruralnim sredinama. Županija i dio jedinica lokalne samouprave već se aktivno uključio u provođenje specifičnih demografskih mjera kojima se želi poboljšati stanje, ali potrebno je uključiti i ostale lokalne jedinice. Osim demografskih mjera, potrebno je ojačati i zdravstveni i sustav socijalne skrbi, koji je slabije dostupan u manjim i ruralnim sredinama u županiji.

Poboljšanja u sustavu obrazovanja predstavljaju kontinuiranu potrebu čijom se realizacijom stvaraju uvjeti za jačanje ljudskog kapitala na području županije. Od posebne je važnosti prilagoditi sektor obrazovanja sa stvarnim potrebama na tržištu rada. Dio jedinica lokalne samouprave već se uključio u rješavanje dijela navedenog problema kroz stipendiranje učenika i studenata, što se treba nastaviti, ali bilo bi dobro i povećati ukupna ulaganja u sheme stipendiranja. Osim toga, potrebno je prilagoditi nastavne programe i osposobiti nastavno osoblje. Posebno je izražena potreba veće dostupnosti edukativnih programa vezanih za digitalne vještine učenika. Prilagodbom nastavnih programa stvarnim potrebama na području županije te proširenjem dostupnih nastavnih programa na dislociranim područjima smanjuje se potreba za odlaskom u druge sredine te se povećava mogućnost ostanka mladih nakon završetka školovanja.

Jedna od najvažnijih potreba je i obogaćivanje kulturnog života stanovnika županije, posebno u manjim sredinama. Uz to, potrebno je dalje razvijati sportsku infrastrukturu kako bi se ojačao položaj županije kao centra za pripremu sportaša i održavanje sportskih manifestacija.

Provedba

Prioritet će se realizirati kroz provedbu sljedećih posebnih ciljeva:

- 2.1. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti društvenih usluga
- 2.2. Osiguranje zapošljivosti radne snage i prilagodbe obrazovanja potrebama tržišta rada
- 2.3. Poticanje demografskog razvoja

Najvažniji provedbeni mehanizmi uključuju pripremu projekata koji će se kandidirati na natječaje središnjih državnih tijela i tijela EU te financiranje programa i projekata putem proračuna DNŽ i jedinica lokalne samouprave.

Prioritet 3. Očuvanje okoliša, poboljšanje povezivosti i održivo korištenje baštine

Cilj

Glavni ciljevi prioriteta 3. su očuvanje okoliša kroz unaprjeđenje gospodarenja voda i otpada i smanjenja upotrebe fosilnih goriva i emisije stakleničkih plinova; poboljšanje prometne povezanosti županije s ostatkom Hrvatske i susjednim državama; te osiguranje i očuvanje prirodne i kulturne baštine. Navedeni ciljevi bi se trebali ostvariti kroz ostvarivanje planova i dostizanje ciljanih vrijednosti koje su postavile RH i EU.

Opravdanje

Nužan je nastavak ulaganja u područje zaštite okoliša, što se posebno odnosi na ulaganja u javnu vodoopskrbu, javnu odvodnju i pročišćivanje komunalnih otpadnih voda. Također, prema nacionalnom planu gospodarenja otpadom, županija treba uspostaviti županijski centar za gospodarenje otpadom i ojačati kapacitete jedinica lokalne samouprave. Županija mora očuvati zdrav i raznolik morski okoliš, za što je potrebno osnažiti međunarodnu suradnju sa susjednim zemljama, koje predstavljaju potencijalni rizik za okoliš. U području energetike trebaju se nastaviti projekti energetske učinkovitosti, potrebno je poboljšati integriranost elektroenergetske mreže s ostatkom RH te pripremiti županiju na spajanje na nacionalni plinski sustav.

Zbog svoje položajne specifičnosti, jedno od najvažnijih razvojnih pitanja Dubrovačko-neretvanske županije i dalje je potpuno zaokruživanje prometne povezanosti s ostatkom Hrvatske. Iako je izgradnja i puštanje u promet Pelješkog mosta značajno unaprijedilo prostornu povezanost županije i uklonilo dugogodišnje prometne

barijere, nužno je nastaviti s realizacijom ostalih ključnih projekata. To uključuje izgradnju autoceste prema Dubrovniku, brze ceste Dubrovnik – Debeli brijeg te brze ceste preko Pelješca (Pelješki most – Brijesta – trajektna luka Perna), kao i osiguravanje kvalitetnih i funkcionalnih priključaka na lokalne i županijske ceste.

Uz cestovni promet, potrebno je dodatno unaprijediti i zračni te pomorski promet. Poseban naglasak treba staviti na poboljšanje pomorskih veza unutar županije, kako bi se otoci učinkovitije i pouzdanije povezali s kopnom tijekom cijele godine. Cjelokupni razvoj prometnog sustava treba se temeljiti na pametnim i održivim rješenjima koja doprinose sigurnosti, protočnosti prometa i smanjenju negativnih utjecaja na okoliš.

Bolja digitalna povezanost može se dodatno ostvariti kroz uspostavu širokopojasne infrastrukture velikih kapaciteta. Od posebne je važnosti širenje pokrivenosti županije infrastrukturom širokopojasnog pristupa internetu velikih brzina s 5G mrežom kao infrastrukturnog temelja za daljnji digitalni i ukupan ekonomski i društveni razvoj. U području javnog prijevoza potrebno je osnažiti aktivnosti vezano za prelazak na električnu energiju.

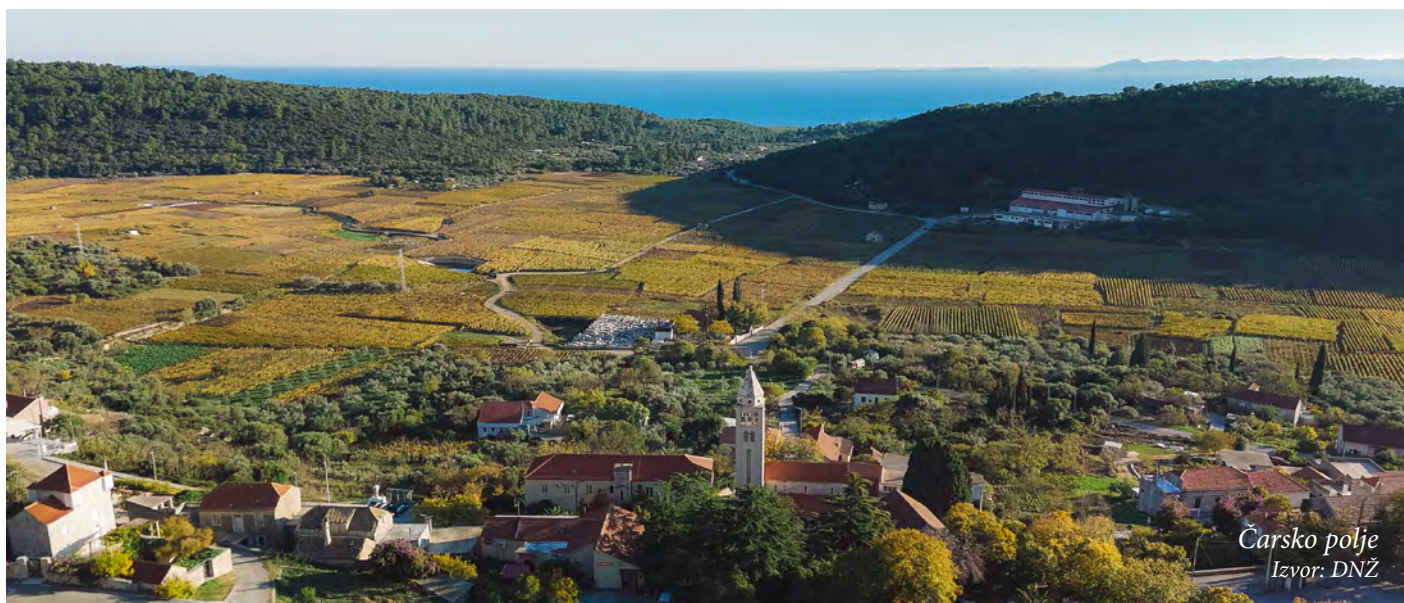
Razvojni potencijal županije predstavlja bogata prirodna i kulturna baština, koja se već i koristi za obogaćivanje turističke ponude te očuvanje stanovništva u ruralnim područjima. Nužno je kontinuirano pripremanje i provođenje projekata kako bi se ta baština i očuvala. Važno je pojačati valorizaciju dosad slabije korištenih prirodnih i kulturnih dobara, a ponajprije u ruralnim područjima, s ciljem produljenja sezone.

Provedba

Prioritet će se realizirati kroz provedbu sljedećih posebnih ciljeva:

3.1. Očuvanje okoliša i energetska tranzicija na što veću dobrobit lokalne zajednice

3.2. Poboljšanje unutarnje i vanjske povezivosti te zelene mobilnosti

3.3. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje prirodne i kulturne baštine

Najvažniji provedbeni mehanizmi uključuju pripremu projekata koji će se kandidirati na natječaje središnjih državnih tijela i tijela EU te provedbu aktivnosti koji se financiraju putem proračuna DNŽ i jedinica lokalne samouprave.

Prioritet 4. Unaprjeđenje upravljanja razvojem

Cilj

Glavni cilj je potaknuti i provoditi aktivnosti kojima će se povećati kapaciteti javnog sektora u DNŽ za formuliranje i provedbu javnih politika koje u što je moguće većoj mjeri doprinose ciljevima plana razvoja DNŽ. Pritom se posebna pažnja daje razvoju sustava prostornog planiranja na principima visokokvalitetne kulture građenja i upravljanja imovinom kao vrlo važnim instrumentima djelovanja županijske i lokalne razine u promicanju ukupnog društveno-gospodarskog razvoja.

Opravdanje

Postoje kontinuirane potrebe ulaganja u razvoj institucionalnih kapaciteta javnog sektora u DNŽ, a posebno u kontekstu doprinosa ispunjavanju ključnih nacionalnih i EU razvojnih ciljeva. Razvoj i primjena novih alata upravljanja, a posebno onih koji se temelje na digitalnim tehnologijama omogućit će znatno veće mogućnosti kvalitetnijeg djelovanja javnih institucija. Međutim, ključni preduvjet i dalje ostaje jačanje ljudskog potencijala, što uključuje provedbu niza aktivnosti

usmjerenih prema poboljšanju upravljanja ljudskim potencijalima, stalnim edukacijama te kontinuirano praćenje i vrednovanje provedbe ključnih razvojnih programa i projekata u svrhu procesa učenja odnosno stjecanja znanja o javnim politikama. Stalno jačanje sustava prostornog planiranja na principima visokokvalitetne kulture građenja kao ključnog razvojnog alata jedan je od načina očuvanja i odgovarajuće valorizacije ukupnog okoliša kao najvažnijeg resursa koji DNŽ ima. S time je povezano upravljanje imovinom, a posebno pomorskim dobrom kao izuzetnim razvojnim potencijalom, o kojem je potrebno voditi posebnu brigu. Imovinsko-pravni odnosi su i dalje važna prepreka u pripremi razvojnih projekata te je i dalje nužno aktivno rješavanje ove problematike.

Provedba

Prioritet će se realizirati kroz provedbu sljedećih posebnih ciljeva:

- 4.1. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom te jačanje kvalitete institucija u javnom sektoru
- 4.2. Povećanje sposobnosti institucija u pogledu odgovora na krizne situacije
- 4.3. Razvoj otoka
- 4.4. Razvoj ostalih geografskih područja od posebnog interesa

Najvažniji provedbeni mehanizmi uključuju pripremu projekata koji će se kandidirati na natječaje središnjih državnih tijela i tijela EU te provedbu aktivnosti koji se financiraju putem proračuna DNŽ i jedinica lokalne samouprave.

IV. POPIS MJERA S OPISOM, KLJUČNIM AKTIVNOSTIMA I POKAZATELJIMA REZULTATA

Slijedeća tablica prikazuje mjere i pokazatelje Provedbenog programa. Mjere su preuzete iz Plana razvoja DNŽ do 2027. godine, a koji između ostalog sadrži detaljniji opis sadržaja pojedine mjere. Također, u Excel tablici (Prilog 1.) su za svaku mjeru razrađene pripadajuće aktivnosti koje ovdje nisu prikazane iz tehničkih razloga obzirom na veliki broj aktivnosti. Prilog 1. prikazuje i doprinos mjera provedbi zajedničkih prioriteta Europske unije (zelenoj tranziciji i/ili digitalnoj transformaciji), kao i provedbi ciljeva/podciljeva održivog razvoja UN - ovog Programa za održivi razvoj do 2030. godine.

Tablica 1: Popis mjera i pokazatelja rezultata Provedbenog programa DNŽ do 2029.

Popis mjera i pokazatelja rezultata Provedbenog programa DNŽ od 2025. do 2029.							
Redni broj mjere	Naziv mjere	Pokazatelji rezultata	Početna vrijednost (2024/2025)	Ciljna vrijednost 2026.	Ciljna vrijednost 2027.	Ciljna vrijednost 2028.	Ciljna vrijednost 2029.
111	1.1.1. Potpore za unapređenje kvalitete i tržišne prepoznatljivosti proizvoda i usluga	Broj poduzetnika koji su primili potporu za gospodarsku aktivnost	80	70	70	70	70
		Broj potpora za organizaciju gospodarskih manifestacija	16	15	15	15	15
112	1.1.2. Poboljšanje kvalitete poduzetničke infrastrukture i potpornih programa	Broj projekata uz tehničku podršku pri pripremi	1	1	1	1	1
		Broj provedenih edukacija za obuku zaposlenika potpornih institucija	1	10	10	10	10
		Broj provedenih istraživanja zadovoljstva korisnika usluga poduzetničkih potpornih institucija (CZP)	114	100	100	100	100
		Sporazumi o suradnji/zajednički projekti u poticanju poduzetništva	23	5	5	5	5

Redni broj mjere	Naziv mjere	Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost (2024/2025)	Ciljna vrijednost 2026.	Ciljna vrijednost 2027.	Ciljna vrijednost 2028.	Ciljna vrijednost 2029.
113	1.1.3. Poticanje ulaganja i umrežavanje poduzetnika	Broj provedenih edukacija za poduzetnike	0	50	50	50	50
		Vrijednost dodijeljenih potpora za pokretanje poslovanja	DA	50,000.00 €	50,000.00 €	50,000.00 €	50,000.00 €
		Broj potpora za sufinanciranje izrade dokumentacije za ulaganja malih i srednjih poduzetnika	0	5	5	5	5
		Vrijednost potpora iz EU fondova dodijeljenih poduzetnicima za povećanje i/ili modernizaciju proizvodnje (korisnici inkubatora)	- €	10,000.00 €	10,000.00 €	10,000.00 €	10,000.00 €
121	1.2.1. Podrška ulaganjima u energetske učinkovitost i korištenje OIE u gospodarstvu	Broj poduzetnika koji su primili potporu	8	5	5	5	5
		Broj održanih edukativno-informativnih aktivnosti u području održivog poslovanja	10	10	10	10	10
122	1.2.2. Poticanje digitalizacije i inovativnosti gospodarstva	Broj održanih edukativno-informativnih aktivnosti u području digitalizacije/inovativnosti	19	15	15	15	15
		Broj projekata ugovorenih iz EU fondova za digitalizaciju/inovativnost	4	4	3	3	1
123	1.2.3. Razvoj kulturnih i kreativnih industrija	Broj održanih edukacija za korisnike iz područja kulturno-kreativnih industrija	0	8	1	1	1
		Broj održanih manifestacija u području kulturno-kreativnih industrija	72	50	50	50	50

131	1.3.1. Poboljšanje kvalitete turističke ponude i upravljanje destinacijom	Izrađen Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva DNŽ	0	0	1	0	0
		Vrijednost dodijeljenih potpora u funkciji jačanja turistički slabije razvijenih područja	57,300.00 €	50,000.00 €	50,000.00 €	50,000.00 €	50,000.00 €
		Broj projekata u području "zelenog i pametnog" turizma koji su primili potporu iz javnih izvora	0	3	3	3	3
132	1.3.2. Razvoj selektivnih oblika turizma	Izrađen plan razvoja održivog turizma DNŽ	0	1	provedba	provedba	provedba
		Broj privatnih projekata u funkciji razvoja ostalih selektivnih oblika turizma koji su primili potporu iz javnih izvora	9	5	5	5	5
133	1.3.3. Poboljšanje konkurentnosti u poljoprivredi, akvakulturi i ribarstvu	Broj infrastrukturnih projekata navodnjavanja	0	0	0	0	1
		Broj ugovorenih projekata	1	0	1	0	0
		Broj dodijeljenih potpora (izuzev mjere 7)	370	388	407	425	444
		Broj dodijeljenih potpora (mjera 7)	9	11	13	15	17
211	2.1.1. Unaprjeđenje obrazovne infrastrukture, kvalitete programa i ljudskih resursa u obrazovanju	Modernizirani i izgrađeni obrazovni objekti	32	25	35	20	20
		Broj nagrađenih učenika i mentora	46	40	40	40	40
		Broj učenika osnovnih i srednjih škola uključenih u odgojno obrazovne programe (pomoćnik u nastavi)	135	140	140	150	150

Redni broj mjere	Naziv mjere	Pokazatelji rezultata	Početna vrijednost (2024/2025)	Ciljna vrijednost 2026.	Ciljna vrijednost 2027.	Ciljna vrijednost 2028.	Ciljna vrijednost 2029.
212	2.1.2. Unaprjeđenje zdravstvenih usluga i skrbi	Izrađen Plan dugoročnog razvoj zdravstvene skrbi na području DNŽ (ZZJZ DNŽ)	/	1	provedba	provedba	provedba
		Modernizirani, dograđeni i novoizgrađeni zdravstveni objekt	4	2	1	1	1
		Stopa potpunosti sistematiziranih mjesta za zdravstveno osoblje	93%	94%	95%	96%	97%
		Uspostavljen zajednički digitalni zdravstveni sustav	0	1	0	0	0
		Vrijednost poticajnih mjera DNŽ i MHS (EUR)	578,416.00 €	605,056.00 €	605,056.00 €	605,056.00 €	605,056.00 €
213	2.1.3. Osnaživanje sustava socijalne uključenosti	Izrađen Plan razvoja socijalnih usluga na području DNŽ	1	0	0	1	provedba
		Modernizirani, dograđeni i novoizgrađeni objekti za pružanje socijalnih usluga	0	1	1	1	1
		Broj korisnika usluga pomoći u kući	203	200	200	200	200
		Vrijednost dodijeljenih sredstava (OCD)	156,647.00 €	613,000.00 €	644,895.00 €	613,000.00 €	43,000.00 €
214	2.1.4. Poticanje kulturnog stvaralaštva	Broj dodijeljenih potpora	157	150	150	150	150
		Ostvarena međunarodna suradnja na području kulture	n/a	1	1	1	1
		Provedba projekta promocije DNŽ kao poželjnog mjesta za kulturno-umjetnički amaterizam	36	30	30	30	30
		Provedba projekata kulturne suradnje/razmjene kao dio izvanškolskih aktivnosti	3	3	3	3	3

215	2.1.5. Unaprijeđenje sportske i rekreacijske infrastrukture i programa	Broj dodijeljenih potpora	72	80	80	80	80	80
		Modernizirani, dograđeni i novoizgrađeni objekti za pružanje sportsko-rekreacijskih usluga	11	12	7	7	7	7
		Broj dodijeljenih potpora profesionalnim sportašima za ostvarene uspjehe	28	20	20	20	20	20
221	2.2.1. Osnajivanje suradnje između obrazovnih i istraživačkih ustanova, gospodarstva i javne uprave	Broj dodijeljenih potpora za obrazovanje za darovite učenike	50	50	50	50	50	50
		Broj dodijeljenih potpora za obrazovanje za deficitarna zanimanja	71	70	70	70	70	70
222	2.2.2. Razvoj strukovnog i cjeloživotnog obrazovanja	Udjel neupisanih mjesta za deficitarna zanimanja u odnosu na planirana u strukovnim školama	sva mjesta popunjena	sva mjesta popunjena	sva mjesta popunjena	sva mjesta popunjena	sva mjesta popunjena	sva mjesta popunjena
		Broj odraslih osoba uključenih u programe cjeloživotnog obrazovanja	130	100	100	100	100	100
231	2.3.1. Planiranje i provedba aktivnosti za poboljšanje demografskih prilika	Izrada plana demografskih mjera za DNŽ	N/P	0	0	1	provedba	
		Vrijednost izdvojena za provedbu demografskih mjera	3,626,192.00 €	5,000,859.00 €	5,012,559.00 €	5,012,559.00 €	5,012,559.00 €	5,012,559.00 €
		Vrijednost dodijeljenih potpora za programe udruga mladih i Savjet mladih DNŽ	15,479.53 €	20,000.00 €	20,000.00 €	20,000.00 €	20,000.00 €	20,000.00 €

Redni broj mjere	Naziv mjere	Pokazatelji rezultata	Početna vrijednost (2024/2025)	Ciljna vrijednost 2026.	Ciljna vrijednost 2027.	Ciljna vrijednost 2028.	Ciljna vrijednost 2029.
311	3.1.1. Unaprjeđenje gospodarenje vodama i otpadom	Broj sufinanciranih projekata komunalne infrastrukture	6	5	5	5	5
		Broj ugovorenih inovativnih projekata u području gospodarenja otpadom i vodama u referentnoj godini (EU projekti/pametna rješenja)	3	2	1	1	2
		Udio odvojeno sakupljenog komunalnog otpada u odnosu na ukupni proizvedeni komunalni otpad (%)	11%	20%	45%	50%	56%
		Izgrađen Centar za gospodarenje otpadom	0	0	1	0	0
312	3.1.2. Unaprjeđenje energetske infrastrukture, povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije	Broj ugovorenih projekata energetske obnove javnih zgrada	3	3	3	3	3
		Broj ugovorenih inovativnih projekata u području energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije (pametna rješenja)	2	2	1	1	2
313	3.1.3. Razvoj sustava praćenja, obrazovanja i informiranja o okolišu	Broj ugovorenih projekata u referentnoj godini	5	2	1	1	2
		Broj dodijeljenih potpora iz proračuna DNŽ za projekte manje vrijednosti iz područja zaštite okoliša	17	15	15	15	15
		Broj organiziranih promotivno-edukativnih događanja u području zaštite okoliša	1	1	1	1	1

321	3.2.1. Poticanje cjelovitog razvoja prometne infrastrukture	% županijskih i lokalnih cesta pod asfaltnim kolnikom	97.59	97.62	97.91	98.84	99.26
		km novih javnih prometnica	0	1.6	7.6	/	/
		Uspostavljen javno linijski prijevoz putnika u cestovnom prometu temeljem javne usluge	0	1	provedba	provedba	provedba
		Izrađen plan razvoja luka (aktualan - u realizaciji)	1	provedba	provedba	provedba	provedba
		Broj izgrađenih i moderniziranih luka u nadležnosti županijske lučke uprave	2	3	3	2	2
		Broj novih komunalnih vezova (proizlazi iz aktivnosti koje su u nadležnosti DNŽ, a ona ovisi o prostorno planskim aktivnostima)	200	100	200	400	300
322	Mjera 3.2.2. Poboljšanje digitalne infrastrukture	Broj širokopojasnih priključaka interneta (kumulativno)	41,630	43,280	45,000	46,785	48,640
323	3.2.3. Ulaganje u zelenu mobilnost i poticanje razvoja pametnih rješenja u prometnom sustavu	Ukupna duljina biciklističkih staza u DNŽ (u km)	1329,02km	1442,73km	1521,73km	1555,16km	1649,45km
		Broj punionica za električna vozila	44	50	55	60	70

Redni broj mjere	Naziv mjere	Pokazatelji rezultata	Početna vrijednost (2024/2025)	Ciljna vrijednost 2026.	Ciljna vrijednost 2027.	Ciljna vrijednost 2028.	Ciljna vrijednost 2029.
331	3.3.1. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje prirodne baštine	Broj ugovorenih projekata iz EU fondova u području prirodne baštine	9	12	12	12	10
		Izrađen program volontiranja	1	provedba	provedba	provedba	provedba
		Broj edukacijsko-informativnih aktivnosti u području zaštite prirode	23	20	20	20	20
332	3.3.2. Očuvanje, valorizacija i održivo korištenje kulturne baštine i kulturnog krajolika	Broj ugovorenih projekata iz EU fondova u području očuvanja, valorizacije i održivog korištenja kulturne baštine	1	3	2	2	2
		Broj edukacijsko-informativnih aktivnosti u području očuvanja, valorizacije i održivog korištenja kulturne baštine	3	7	1	1	1
411	4.1.1. Jačanje kvalitete županijskih i lokalnih institucija	Broj lokalnih/županijskih institucija za koje je uvedeno ocjenjivanje zadovoljstva korisnika	0	4	0	0	0
		Broj održanih edukacija	n/p	20	20	20	20
		Broj novih digitalnih javnih usluga u nadležnosti županije	0	0	2	0	1

412	4.1.2. Razvoj sustava prostornog planiranja i upravljanja imovinom	Izrađen plan integralnog upravljanja obalnim područjem DNŽ	0	1	provedba	provedba	provedba
		Izrađeno Izvješće o stanju u prostoru DNŽ	0	0	1	0	0
		Izrađen priručnik	0	2	1	1	1
		Broj izrađenih krajobrazno - konzervatorskih studija (po JLS)	0	4	0	2	2
		Potpore projektima iz područja kulture građenja	0	0	0	0	0
		Broj informativno obrazovnih aktivnosti u području prostornog planiranja	2	0	0	1	0
		Udio pomorskog dobra s utvrđenim prijedlozima granice (unutar urbanih sredina od gospodarskog interesa)	19km	15km	12km	18km	14km
421	4.2.1. Poboljšanje sustava vatrogastva	Ulaganja u infrastrukturu i nabavku opreme za vatrogastvo	456,100.00 €	324,750.00 €	280,000.00 €	280,000.00 €	280,000.00 €
		Izgorjela površina u DNŽ (ha) - dostupni podaci od CZ	124,59 ha (podatak do listopada 2025)	160	145	125	110
422	4.2.2. Jačanje ostalih dijelova sustava civilne zaštite	Ažurirana Procjena rizika od velikih nesreća za Dubrovačko-neretvansku županiju	1	0	0	1	0
		Ažuriran Plan djelovanja civilne zaštite	1	1	1	1	1
		Ulaganja u infrastrukturu i opremanje za potrebe sustava civilne zaštite	356,100.00 €	71,583.33 €	150,500.00 €	150,500.00 €	150,500.00 €
431	4.3.1. Poboljšanje javnih usluga na otocima	Broj projekata društvene infrastrukture na otocima za koje je DNŽ osigurala financijsku ili tehničku pomoć	23	10	10	10	10

Redni broj mjere	Naziv mjere	Pokazatelji rezultata	Početna vrijednost (2024/2025)	Ciljna vrijednost 2026.	Ciljna vrijednost 2027.	Ciljna vrijednost 2028.	Ciljna vrijednost 2029.
432	4.3.2. Razvoj otočnog gospodarstva	Broj gospodarskih projekata na otocima za koje je DNŽ osigurala financijsku ili tehničku pomoć	47	50	50	50	50
433	4.3.3. Održivo upravljanje otočnim resursima	Broj projekata energetske učinkovitosti na otocima za koje je DNŽ osigurala financijsku ili tehničku pomoć	5	4	4	4	4
434	4.3.4. Poboljšanje povezanosti otoka	Broj projekata za poboljšanje povezanosti otoka za koje je DNŽ osigurala financijsku ili tehničku pomoć	2	2	2	2	2
441	4.4.1. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti javnih usluga	Broj projekata društvene infrastrukture za koje je DNŽ osigurala financijsku ili tehničku pomoć	19	20	20	20	20
442	4.4.2. Jačanje razvoja poduzetništva	Broj gospodarskih projekata za koje je DNŽ osigurala financijsku ili tehničku pomoć	10	10	10	10	10
443	4.4.3. Očuvanje okoliša te održivo upravljanje prirodnim i kulturnim vrijednostima	Broj projekata očuvanja prirodne i kulturne baštine za koje je DNŽ osigurala financijsku ili tehničku pomoć	2	5	5	5	5
444	4.4.4. Razvoj prometne i digitalne infrastrukture	Broj projekata razvoja prometne i digitalne infrastrukture za koje je DNŽ osigurala financijsku ili tehničku pomoć	5	4	4	4	4

V. OKVIR ZA PRAČENJE PROVEDBE

Praćenje i izvještavanje o provedbi akata strateškog planiranja, bilo da se radi o aktima od nacionalnog značaja ili od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, predstavljaju integralni dio procesa strateškog planiranja i upravljanja razvojem. Ovi procesi temelje se na načelima utvrđenim Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22), koji definiraju odgovornosti, obveze i metodologiju praćenja provedbe strateških dokumenata.

Prikupljanjem relevantnih podataka, sustavnom analizom i usporedbom pokazatelja, omogućuje se kontinuirano praćenje uspješnosti provedbe ciljeva i mjera definiranih aktima strateškog planiranja. Izvještavanjem se osigurava pravovremena i kvalitetna informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na nacionalnoj razini, razini lokalne i područne (regionalne) samouprave, te široj javnosti, o stanju i napretku u provedbi strateških akata. Time se omogućuje uočavanje rizika, identificiranje potencijalnih nedostataka i poduzimanje korektivnih mjera kako bi se ostvarila postavljena strateška postignuća.

Rokovi, postupci i metodologija praćenja i izvještavanja propisani su Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/23).

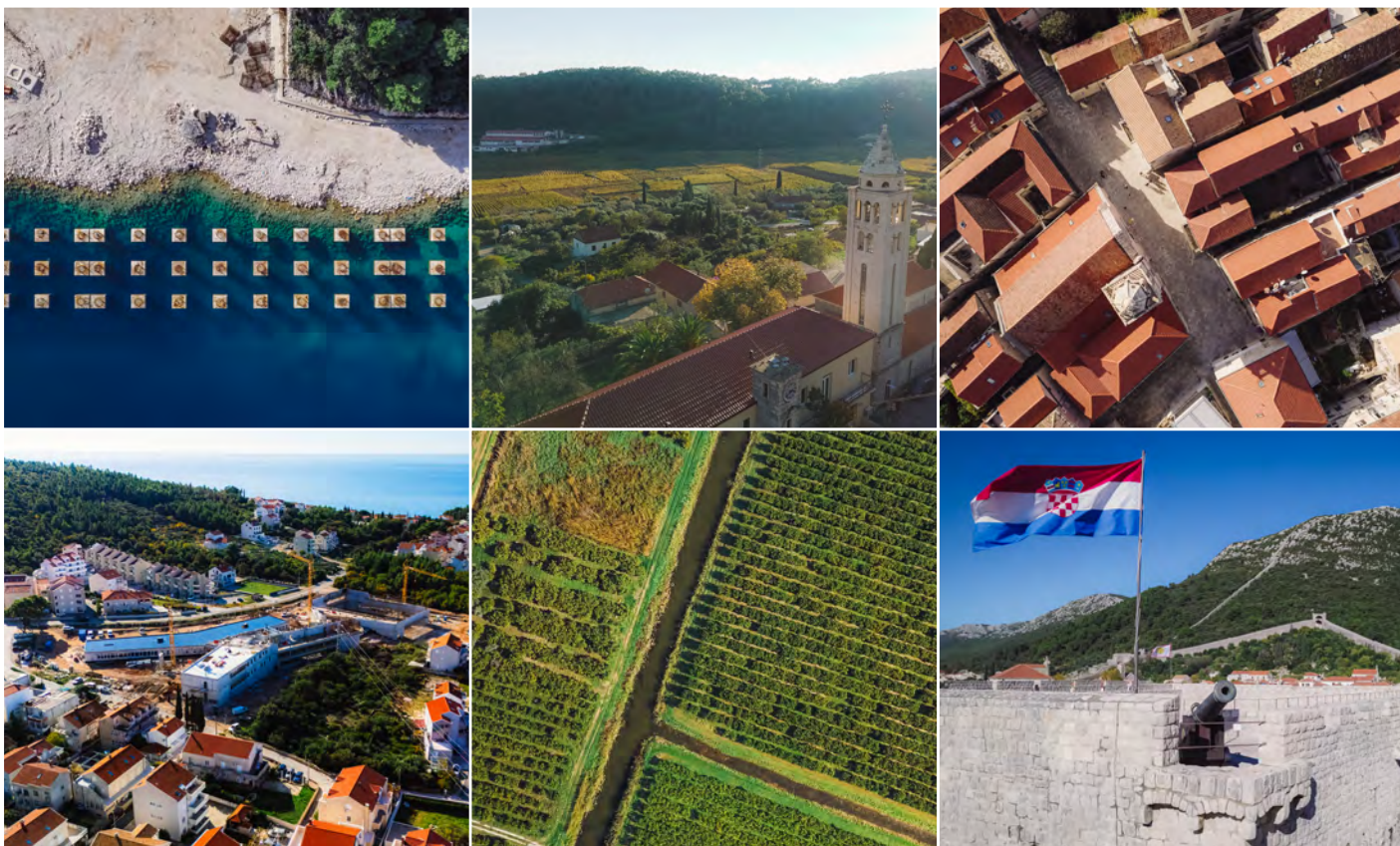
Ciljevi praćenja i izvještavanja uključuju:

- Sustavno praćenje rizika u provedbi strateških dokumenata te prikupljanje relevantnih podataka o napretku i uspješnosti provedbe ciljeva i mjera;

- Unaprjeđivanje upravljanja provedbom akata strateškog planiranja kroz pravovremenu identifikaciju problema i predlaganje korektivnih mjera;
- Osiguravanje informacija za donošenje odluka, omogućujući informirano i učinkovito upravljanje provedbom javnih politika;
- Osiguravanje transparentnosti i odgovornosti u korištenju javnih sredstava te izvješćivanje javnosti o učincima provedbe javnih politika.

Dubrovačko-neretvanska županija, kao nositelj izrade Provedbenog programa, obvezna je izraditi godišnje izvješće o njegovoj provedbi. Izvješće se izrađuje jednom godišnje, za prethodnu kalendarsku godinu, te se dostavlja izvršnom tijelu jedinice regionalne samouprave. Tijelo zaduženo za izradu Provedbenog programa obvezno dostavlja Koordinacijskom tijelu usvojeno godišnje izvješće najkasnije do 15. veljače tekuće godine.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u svojstvu Koordinacijskog tijela za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, izdaje upute, predloške i smjernice za izradu izvješća o provedbi akata strateškog planiranja, čime se osigurava jedinstvena metodologija, usporedivost podataka i dosljednost u praćenju ostvarivanja strateških ciljeva na nacionalnoj i regionalnoj razini. Sustavno praćenje i izvještavanje time postaje temelj za evaluaciju učinkovitosti javnih politika, donošenje strateških odluka te kontinuirano unaprjeđivanje sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem.

VI. FINANCIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA, AKTIVNOSTI I PROJEKATA

Prilog 1. TABLIČNI PRIKAZ PROVEDBENOG PROGRAMA JP(R)S

Financijski okvir Provedbenog programa razrađen je u posebnoj Excel tablici (Prilog I.), koju je pripremilo Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u svojstvu Koordinacijskog tijela za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Tablica predstavlja sustavni instrument planiranja i praćenja ulaganja, omogućujući transparentno povezivanje strateških ciljeva s proračunskim sredstvima i operativnim aktivnostima.

U tablici su detaljno navedeni posebni ciljevi i mjere Provedbenog programa preuzeti iz Plana razvoja Dubrovačko-neretvanske županije, uz popis pripadajućih proračunskih programa i aktivnosti iz Proračuna Županije. Za svaku mjeru tablica sadrži podatke o:

- vrijednosti ulaganja predviđenih za provedbu mjere do 2029. godine;
- nadležnom upravnom odjelu ili drugoj organizaciji odgovornoj za provedbu;
- vrsti mjere (reformaska, investicijska ili druga);
- doprinosu mjera digitalnoj i zelenoj tranziciji;
- doprinosu ostvarivanju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda;
- ispunjenju obveza propisanih posebnim državnim propisima za određena geografska područja, uključujući otoke, brdsko-planinska područja i potpomognuta područja.

Nadalje, tablica uključuje i popis svih aktivnosti koje se odnose na pojedinu mjeru te pregled pokazatelja za praćenje rezultata provedbe mjera za svaku godinu, zaključno s 2029. godinom. Pokazatelji su utvrđeni za ona područja koja su u ingerenciji Županije, što omogućuje precizno praćenje učinkovitosti, utvrđivanje napretka u provedbi mjera i pravovremeno donošenje korektivnih mjera.

Ovakva struktura financijskog okvira omogućuje integraciju strateškog planiranja i proračunskog upravljanja, osigurava transparentnost i odgovornost u korištenju javnih sredstava te olakšava koordinaciju između nadležnih tijela i drugih dionika u procesu provedbe, s posebnim naglaskom na održivi razvoj, digitalizaciju i primjenu zelenih politika.

IMPRESUM

Nositelj izrade: Dubrovačko-neretvanska županija

Stručna pomoć, nadzor i koordinacija postupka izrade: Regionalna razvojna agencija Dubrovačko-neretvanske županije – DUNEA, Regionalni koordinator za područje Dubrovačko-neretvanske županije

Tehničke i metodološke smjernice: Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Koordinacijsko tijelo za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske

Dubrovnik, listopad, 2025.